

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

Regvla LXXXI. In generali concessione non veniuntea, quæ quis non esset
verisimiliter in specie concessurus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

REGVLA LXXIX.

Nemo potest plus iuris transferre in alium, quam sibi competere dignoscatur.

Convenit cum l. Nemo plus iuris D. hoc tit. Exemplum requirit in cap. Nuper 6, Ext. De donat. inter vir. & ux. unde & hæc Regula desumpta videtur. Et hinc traditio nihil amplius transfert in alium, quam est apud eum, qui tradit: puta, si dominus sit, transfert dominium, præcedente scilicet iusto titulo, l. Traditio 20, junctim. R. d. 31, D. De acquir. rer. dom. alioqui usucapientia præscribendi conditionem, l. Clavib. 74, D. De contrah. empt. Quod si res onere affecta fuerit apud auctorem, idem onus relinquetur & apud successorem, d. l. Traditio, cap. Ex licet 5, circa fin. Ext. De pignorib. cap. Pastoralis 28, De decimis. Non debet, inquit Ulpianus, meliora conditionis esse, quam antea meus, & quo ius in me transit, l. In is 175 §. 1, D. hoc nostris tit. Quod etiam fit, ut, si fundo vendito, ea lex adjecta sit, ut si certo tempore pretium vel pensio soluta non fuerit, idem fundus ad venditorem redeat, & postea ab emptore fundus pignori datus sit, evanescat jus pignoris, si solutioni satisfactum non fuerit ab emptore, l. Lex vestigali 31, l. Grego 13,

§. 1, D. De pignorib. Resoluto enim iure auctori res solvitur & jus successoris, d. l. Lex vestigali, & de Nuper Ext. De donat. inter vir. & ux.

Neque huic Regulae adversatur idem Ulpianus, dum ait: Non est novum, ut qui dominium non habuit, alii dominium præbeat; nam & creditor pignus vendendo causam dominii præstat, quam ipse non habuit, ut tu est in l. Non est novum 46, De acquir. rer. dom. Non, inquam, adversatur: quia id voluntate debitoris fit, qui ita pactus est, ut pecunia suo die non soluta, creditori liceret pignus vendere: at nihil interest, suam rem quis vendat, an alieam voluntate domini, l. Qua ratione 9 §. nihil ansem interit, D. d. i. c. De acquir. rer. dom. Quod enim quis per alium facit, per se ipsum facere videtur, c. Qui facit sup. eod. Idem est, si legis auctoritate dominium transferatur; veluti, cum a tutore, vel curatore res minoris, l. Iex qua 12, C. De administr. tut. & a Prælato res Ecclesie, alienantur, servata jurisforma, in cap. Sine exceptione XII. qu. 2.

REGVLA LXXX.

In toto partem non est dubium contineri.

Vide, quæ diximus ad cap. Plus semper 35, sup. eod.

REGVLA LXXXI.

In generali concessione non veniunt ea, quæ quis non esset verisimiliter in specie concessurus.

Stimateur exempla ex cap. fin. De offic. Vicarii lib. 6, & ex cap. 1, De penitent. & remiss. eod. lib. Unde hæc sententia huc reducta videtur. Item ex l. Filiusfamilias, 7, D. De donat. & ex l. Obligatione, 6, D. De pignorib. Adeoque obtinet hæc Regula, etiam si concessio generalis iurejurando confirmata sit, cap. Quomodo, 21, Ext. De iurejur. l. Si iuberis, 30, D. De oper. liberor. Neque enim iuramentum defectum consensus supplet, l. fin. C. De non num. pecun. Ceterum, unde hæc verisimilitudinem colligimus? Respondet Glossa, hic, ex impossibili, vel inhumana vel dura separatione, ut in d. l. Obligatione, cum 3, l. segg. Obligatione gene-

rali rerum, inquit, textas, qui quis habuit habiturus, vè sit, ea non continebuntur, quæ verisimile est quemquam specialiter obligaturum non fuisse: ut puta supellex, item vestia relinquenda est debitori, & ex mancipio, quæ in eo usu habebit, ut certum sit eum pignori daturum non fuisse. Proinde de ministerio eius perquam necessariis, vel quæ ad affectionem eius pertineant, vel quæ in usum quotidianum habentur, &c. addo l. 1. C. Quæ res pig. oblig. & l. Possessionum 11, C. Com. utriusque jud. Item ex eo, si alicui tertio præjudicet, l. 1. §. merito & l. si quis D. No quid in loco publ. cap. 1. De capit. qui cur. vend. in lib. Feud. vel turp. inhonesta & impossibilia sunt, cap. 1, De iurisp. lib. 6.

lib. 6. cap. Quintavallis 25. Ext. eod. adde & cap. Quanto
18. Ext. eod. tit. vel salva dignitate fieri non possint,
l. Nepos Proculo 125. D. De verb. signif. vel si maioris
momenti fiat, ut in cap. fin. de offic. Vicarii, lib. 6. cap.
2. De panis & remiss. eod. lib. 6. & l. Filii familias 7. D.
De donat. Quod spectat responsum Cuius C. Si cui,
inquit, simpliciter via per fundum cuiusquam cedatur
vel relinquatur in infinito, videlicet per quamlibet eius
partem ire, agere licebit; si civiliter tamen modo. Nam qua-
dam in sermone tacite excipiuntur: Non enim per villam
ipsam, nec per medias vineas ire, agere sinendus est; cum
ad aequè commodè per alteram partem facere possit minore

servientis fundi detrimento textus est in l. Si cui 9. D. De
servit. Neque movet, quod generalia generali-
liter sint accipienda, l. 1. §. generaliter D. De leg. prest.
l. Item apud 15 §. generaliter D. De iur. & quod spe-
cialia generalibus insunt, Semper specialia 174. D. De
reg. iur. item; contra eum debet fieri interpreta-
tio, qui legem dicere potuit apertius, cap. Contra
eum, supra eod. Non, inquam, hæc movent; quia re-
stringenda sunt, nisi ex verisimili coniectura lo-
quentis vel disponentis aliud colligatur, de qua
re fufius egimus ad c. In obscura, & ad cap. Contra
eum supra eod.

REGULA LXXXII.

Qui contra jura mercatur, bonam fidem præsumitur non habere.

Hanc Regulam confirmat textus in l. Quem-
admodum, 7. in fine Cod. De agricol. & cens. Fi-
dei autem nomine hic intelligimus con-
scientiam; ut & alibi, in cap. fin. Extr. De præscript. &
in cap. 2. sup. eod. ita quod bona fides, idem sit quod
bona sive illæsa conscientia, quam utique habe-
re non præsumitur, qui iure prohibente mer-
catur, facit l. Bona fides 109. D. De verb. signif. l. 3. D.

Ad leg. Fab. de plag. Ratio est: quia cum quilibet a-
ctiones suas ad normam iuris dirigere teneatur,
præsumitur non ignorare ius, vel saltem peritio-
res antea consuluisse, l. Leges sacratissima 9. C. De le-
gib. cap. 1. cap. 5. Extr. De constitut. unde necesse est
eum non bonâ fide agere, saltem præsumtivè,
per text. in l. Dolus 44. D. Mandati. His coniunge,
quæ diximus ad cap. Ignorantia supra eod.

REGULA LXXXIII.

Bona fides non patitur, ut semel actum iterum exigatur.

Locupletaretur enim cum alterius detri-
mento, contra naturalem æquitatem, l. iure
naturali 206. D. hoc tit. & l. Nam hoc natura 14.
D. De condic. indeb. dixi latius ad c. Locupletari 48. su-
pra eod. Quare is, qui iterum exigit, modò repelli-
tur ipso iure, modò oppositâ doli mali exceptio-
ne. Ipso iure, si solutio eius, quod debetur facta
est: nam solutione tollitur obligatio, Inst. Quibus
modis toll. oblig. in princ. etiam si illa ignorante, vel
invito etiam debitore, ab alio facta sit, Inst. d. loco,
l. Solvendo 40. D. Neg. gestor l. Solutionem 23. & l. Sol-
vere 53. D. De solut. Doli mali exceptio; puta, si
solutio facta sit pupillo, absque tutoris autori-
tate. Nam licet debitor hac solutione non libere-
tur à pupillo; tamen si pecunia soluta adhuc ex-
tet apud pupillum, aut ex ea locupletior factus
sit, tunc se debitor iterum conventus doli mali
exceptione, §. penult. Inst. Quibus alien. licet. Quap-
doque tamen semel soluti exactio iterum conce-
ditur; veluti in eo, qui ex chirographo suo con-

ventus, negat suum esse chirographum; aut sibi
numeratam esse pecuniam: nam convictus men-
daci solvere cogitur, etiam si antea solverit,
Auth. Contra Cod. De non num. pecun. sumpta ex §. stu-
dium, Nov. de triente & semisse. Idque propter inficia-
tionem suam, & sic ex nova causa. Interdum & in
diversis personis duplex exactio admittitur; pu-
ta, si una res duorum testamentis eidem legata
sit: etenim legatarius æstimationem rei ex uno
testamento consecutus, ex altero nihilominus
rectè agit ad ipsam rem consequendam, §. Res alie-
na vers. hac ratione Inst. De legat. Et qui rei vindic-
ationem intentavit, contra eum, qui dolo defuit
possidere (cum hic pro possessore habeatur) & æ-
stimationem recepit, non prohibetur etiam ip-
sam rem à novo possessore vindicare, l. Stichum 95
& dolo D. De solutionib. Idem est in interdicto de ta-
bulis exhibendis, l. 3. §. condemnatio D. De tabul. ex-
hib.

Non minus hæc Regula transferri potest ad
Ecce pœnas